

Koettu hoidon laatu asiakkaan näkökulmasta (ASLA)

Hyvän elämän osatekijät – Kasvun ja vanhenemisen tutkimuksen juhlaseminaari

Pia Pulkkinen
16.12.2019

Koettu hoidon laatu asiakkaan näkökulmasta (ASLA) –kysely syksyllä 2015

- Tutkimuksessa selvitettiin iäkkäiden ihmisten kokemuksia hoidosta ja palveluista
- Vanhuspalveluiden arvioimiseksi ja kehittämiseksi
- Osa ”Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaikenikäisten omaishoitoa” I&O kärkihankkeen tiedonkeruuta

Vastaajina toimintayksiköiden

Asiakkaat

Jos muistioireilu vähintään keskivaikeaa:
Vastasivat itsenäisesti tai avustettuna
Kysyttiin lupa omaisen osallistumiseen

Heidän omaisensa

Jos asiakkaan muistioireilu oli
vakavaa, lähestyttiin suoraan omaisia

Heidän omahoitajansa

Arvioivat palvelun laatua jokaisen oman asiakkaan kohdalta

Toistaiseksi kattavin Suomessa tehty tutkimus

Vastaajat	Kotihoito	Ympäri vuorokautinen hoito
Asiakkaat 	1 523	1 419
Omahoitajat 	3 318	5 326
Omaiset 	720	1 625

Asiakkaiden muistioireilu

	Muistioireet		
	Vähän tai ei lainkaan	Keskivaikeita	Vaikeita tai erittäin vaikeita
Ympäri vuorokautinen hoito	13 %	39 %	48 %
Kotihoito	48 %	44 %	8 %

Hyvän elämän osatekijöitä

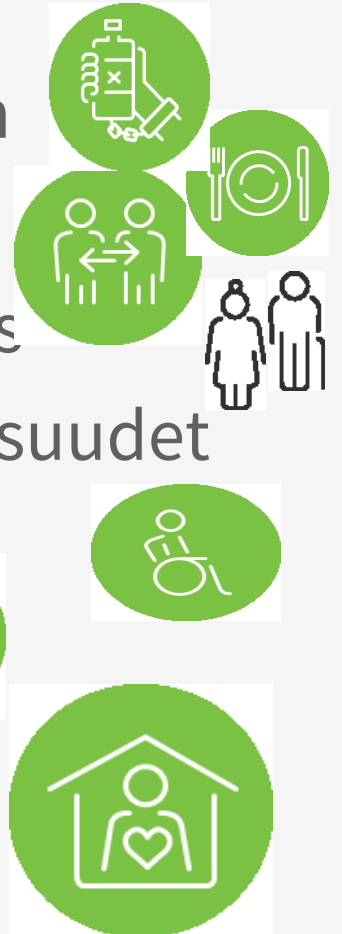
Muissa tutkimuksissa

- Hoidon mahdollisuudet vastata asiakkaan tarpeisiin
- Kokemus siitä, että voi
 - Osallistua sosiaaliseen kanssakäymiseen
 - Osallistua itselle tärkeisiin aktiviteetteihin
 - Toimia itsenäisesti
- Kokea asuinympäristö turvallisena ja viihtyisenä

mm. Bulamu ym. 2015, Räsänen 2011

ASLA-kyselyssä

- Tarpeisiin vastaaminen
- Sosiaaliset suhteet
- Yksin olo tai yksinäisyys
- Autonomia ja mahdollisuudet aktiivisuuteen
- Päätöksenteko
- Turvallisuus

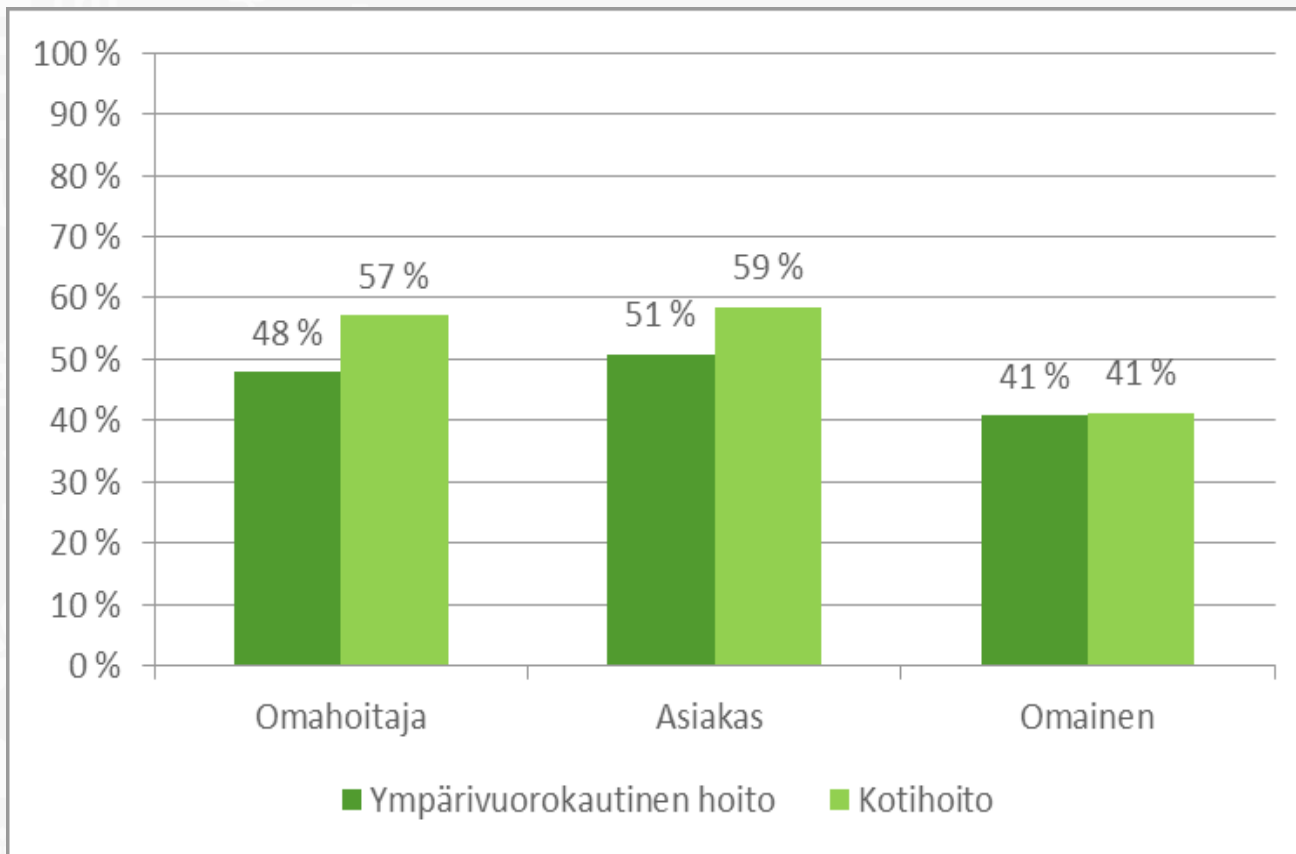

Tarpeisiin vastaaminen

Hoitajat ottavat huomioon asiakkaan mieltymykset

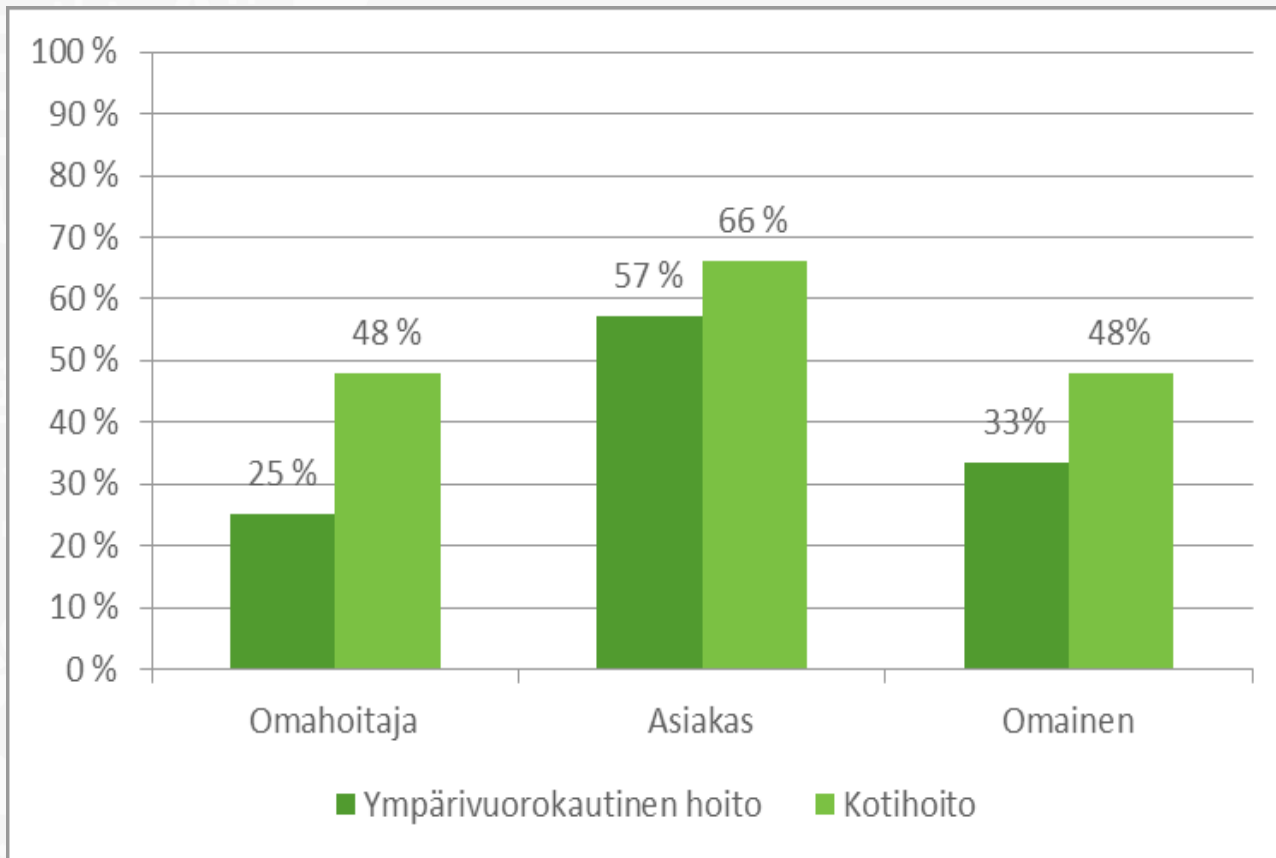
Hoitava henkilöstö ottaa aina huomioon, mistä pidän ja mistä en (% vastaajista)

- Kotihoidon asiakkaat olivat tyytyväisempiä omien mieltymystensä huomioimiseen kuin ympärivuorokautisen hoidon asiakkaat.
- Tulokset olivat samansuuntaisia muistioireiden tasosta riippumatta.

Asiakkaat tuntevat olonsa tyytyväiseksi siellä, missä asuvat

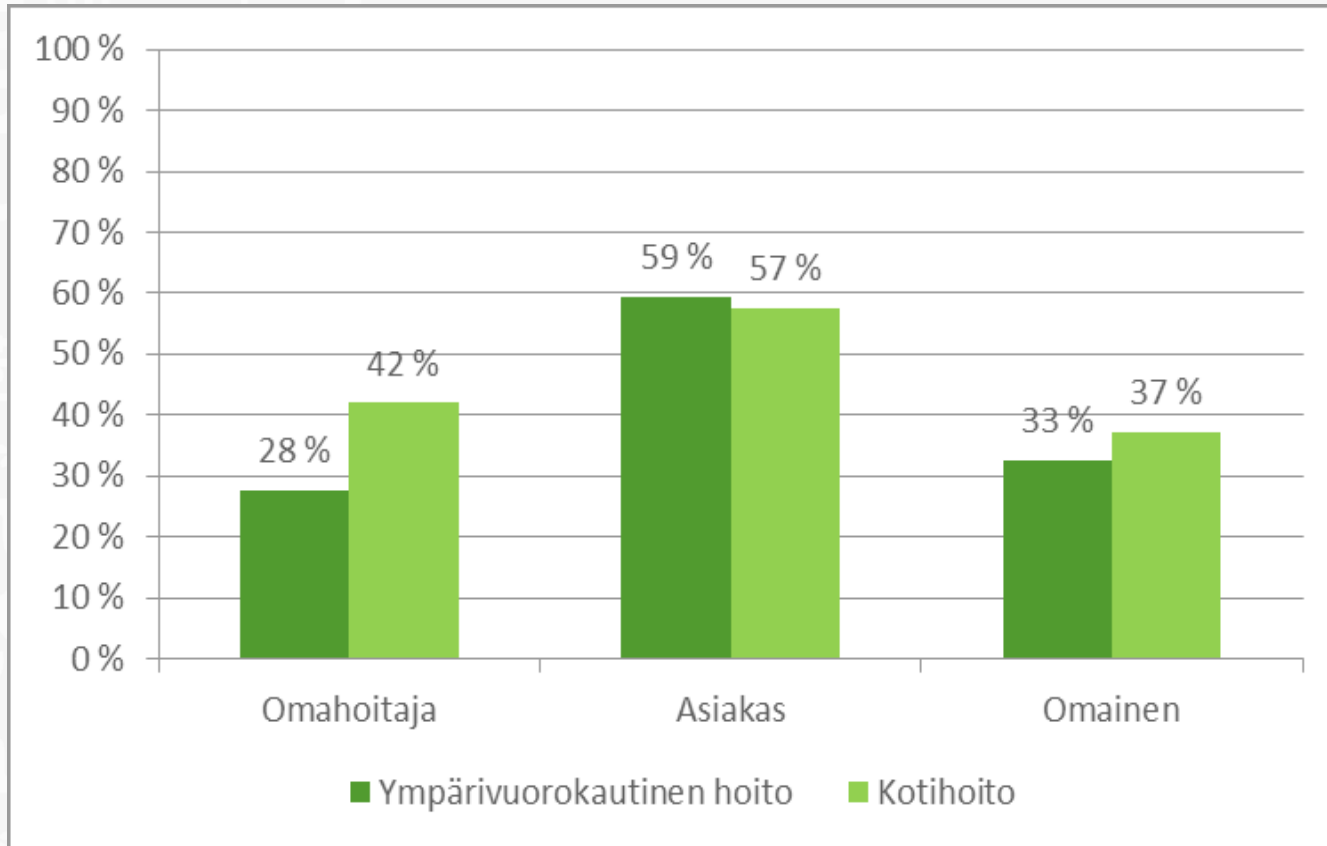
Tunnen oloni tyytyväiseksi aina täällä, missä asun
(% vastaajista)

- Kotihoidon asiakkaat olivat tyytyväisempiä kuin ympärivuorokautisen hoidon asiakkaat siellä, missä asuvat.
- Asiakkaiden näkemykset olivat myönteisempiä kuin omaisten tai omahoitajien.

Asiakkaat kokevat saavansa riittävästi palveluja, joita tarvitsevat

Koen saavani aina riittävästi palveluita, joita tarvitsen
(% vastaajista)

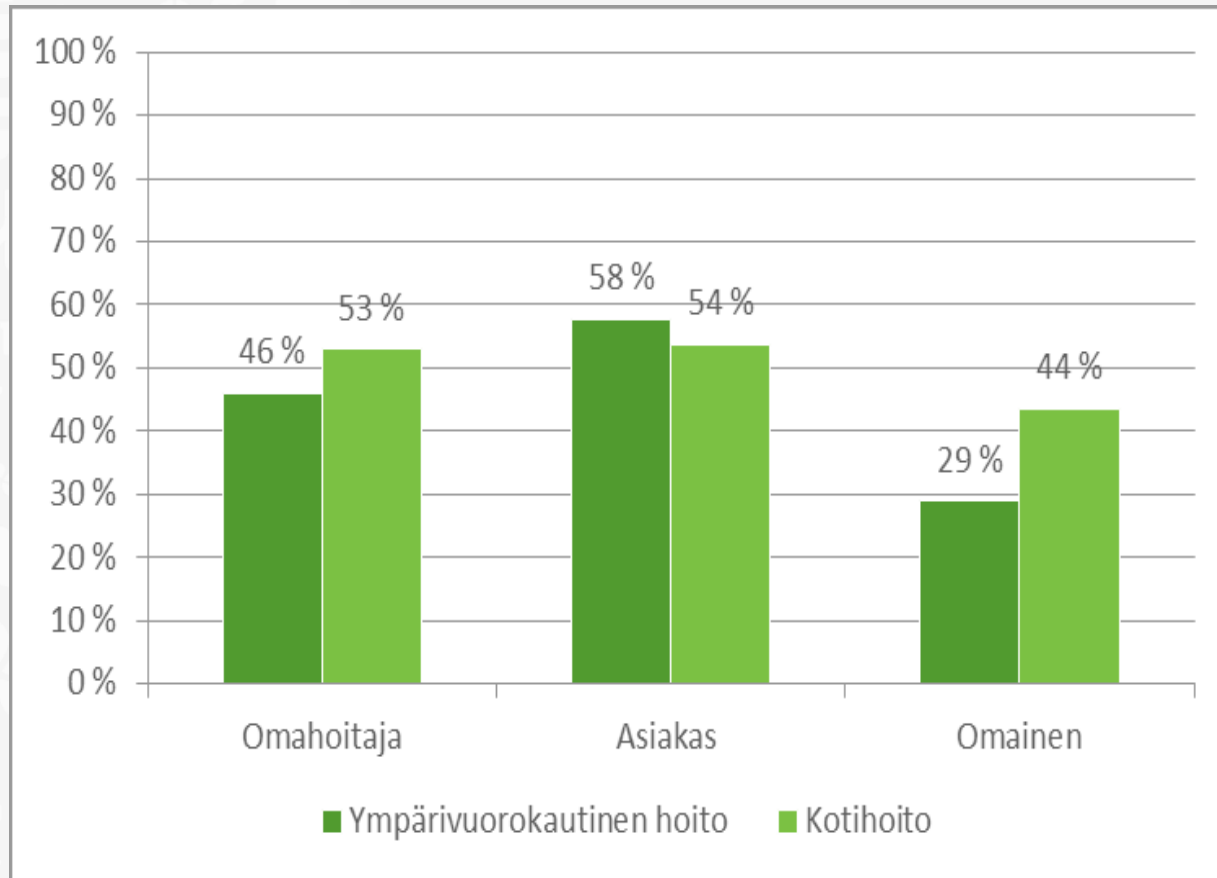
- Asiakkaat kokevat saavansa aina riittävästi palveluita, joita tarvitsevat.
- Omaisten ja omahoitajien näkemykset olivat kriittisempiä kuin asiakkaiden näkemykset.

Sosiaaliset suhteet ja yksin olo

Yli puolet katsoi elämässään olevan tilaa uusille ihmissuhteille

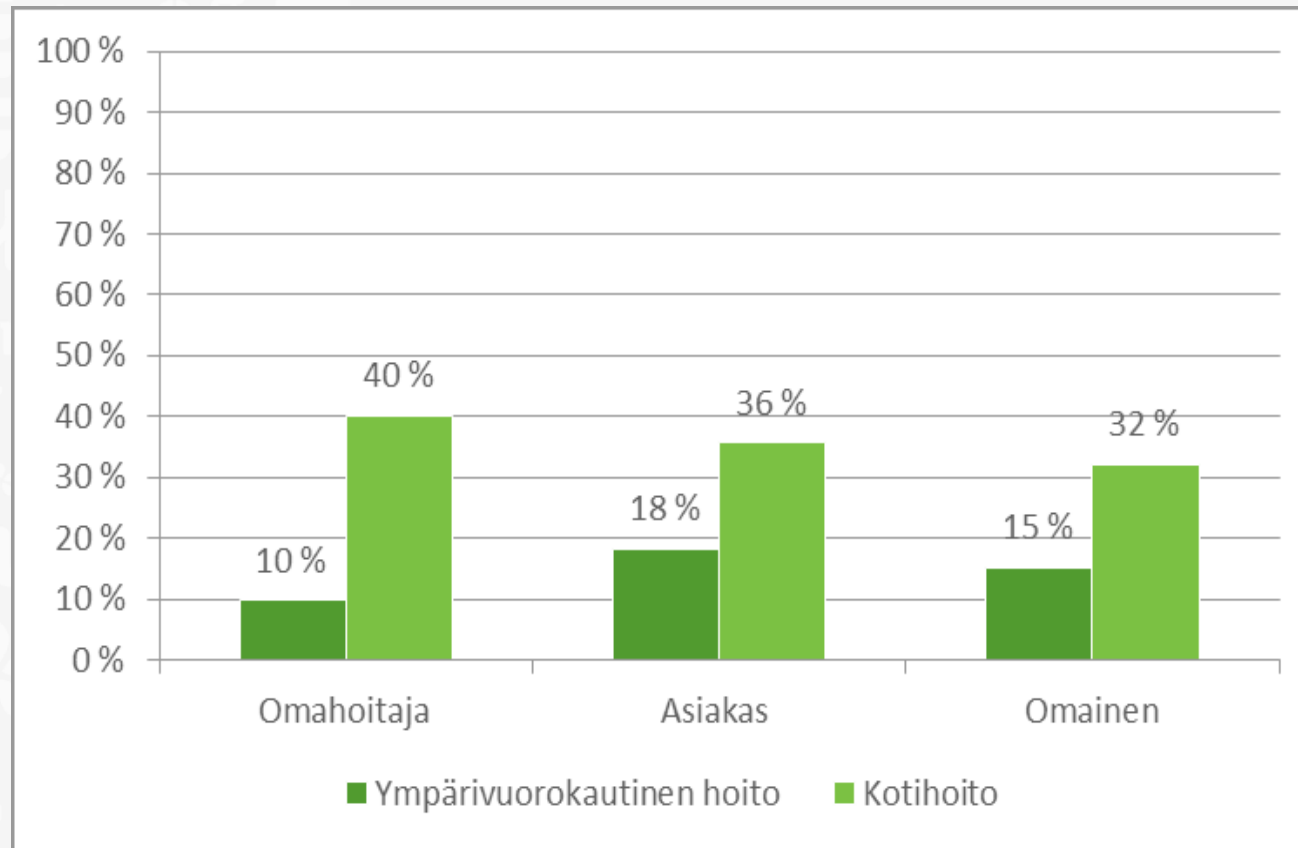
Asiakkaan elämässä on aina tai useimmiten vielä tilaa uusille ihmissuhteille (% vastaajista)

- Ympäri vuorokautisen hoidon asiakkaat kokevat kotihoidon asiakkaita useammin tilaa olevan uusille ihmissuhteille aina tai useimmiten.
- Suurempi osa kotihoidon asiakkaiden omaisista kuin ympäri vuorokautisen hoidon asiakkaiden omaisista katsoi, että asiakkailla on aina tai useimmiten vielä tilaa uusille ihmissuhteille.

Yksin olo tai yksin jääminen vasten tahtoaan

Joudun aina tai useimmiten olemaan yksin, vaikka en haluaisikaan (% vastaajista)

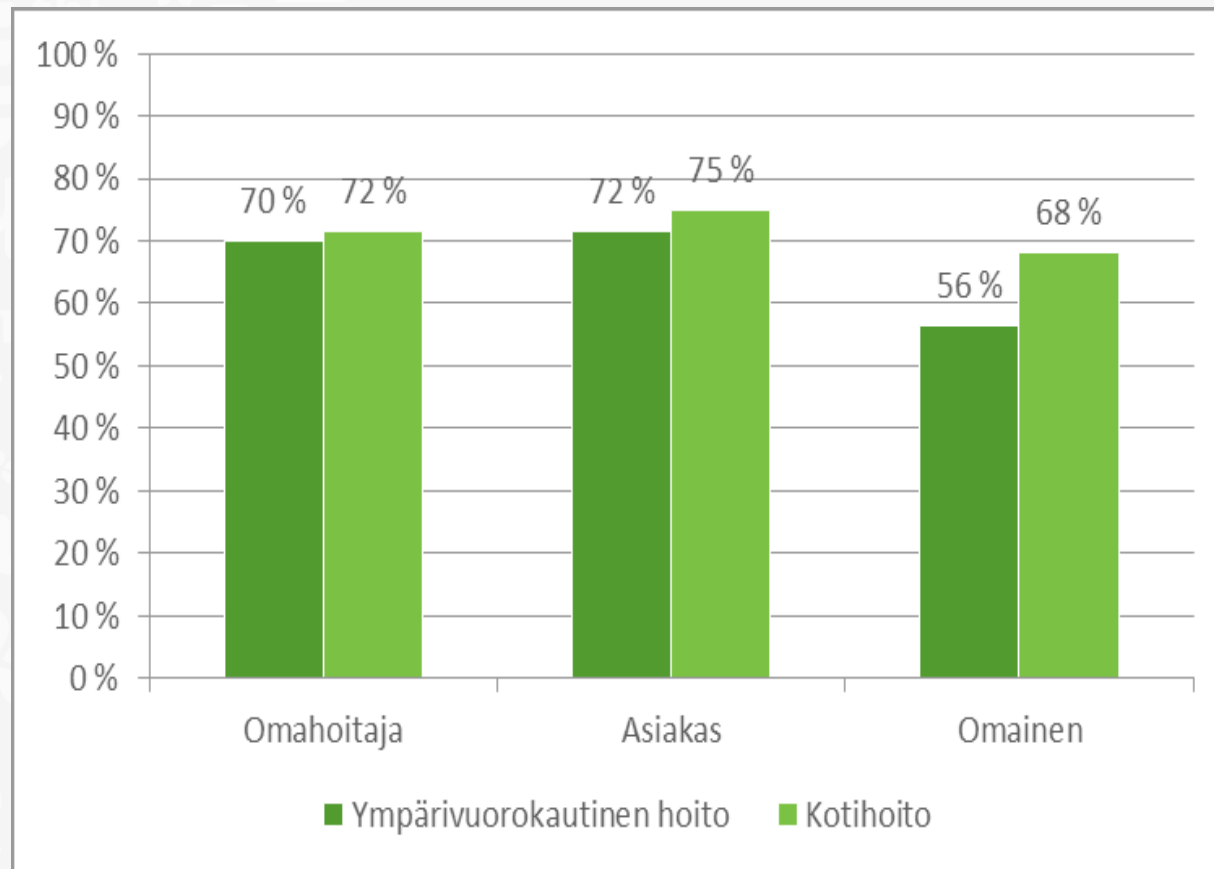
- Kotihoidon asiakkaista joka kolmas ilmaisi joutuvansa olemaan aina tai useimmiten yksin vasten tahtoaan.
- Ympäri vuorokautisessa hoidossa yksin jäämisen kokemus oli harvinaisempaa.

Autonomia ja mahdollisuudet aktiivisuuteen

Minulla on mahdollisuus tehdä asioita, joista pidän

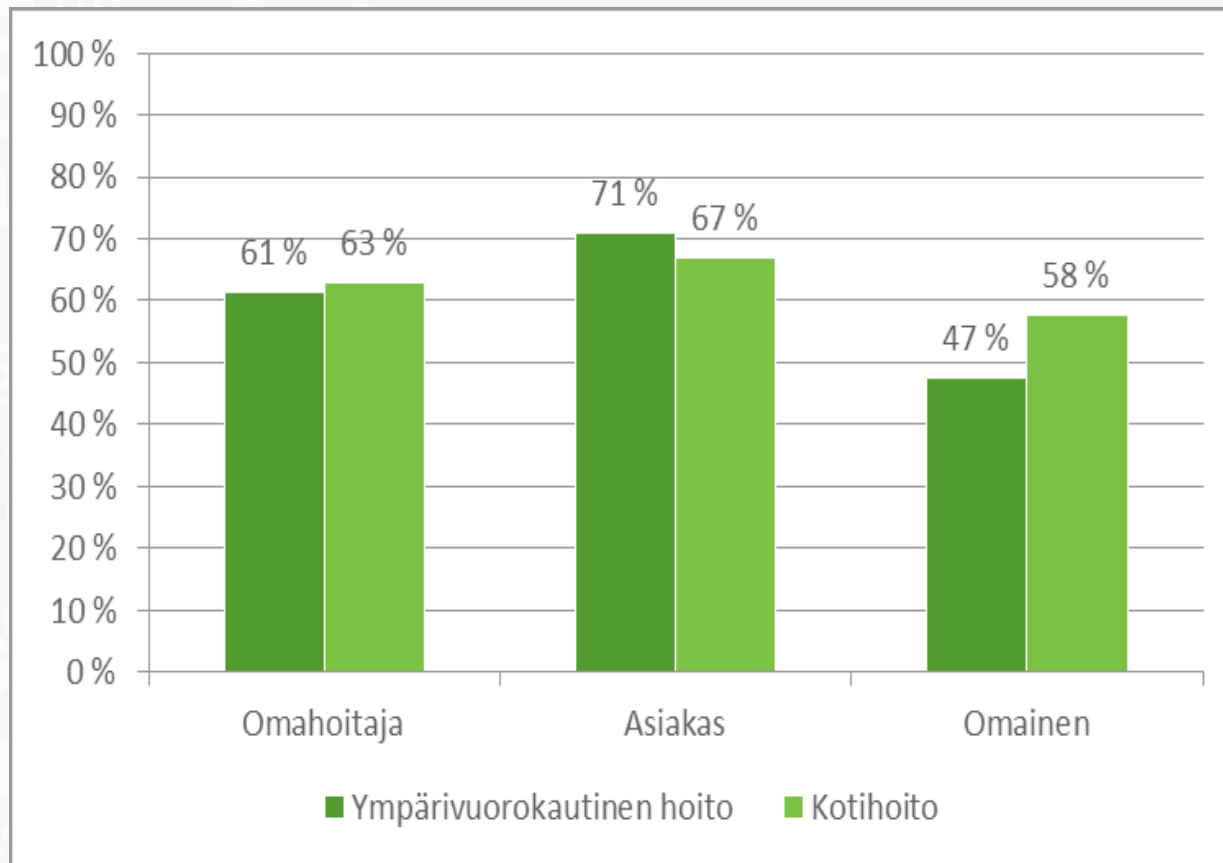
Minulla on aina tai useimmiten mahdollisuus tehdä asioita, joista pidän (% vastaajista)

- Asiakkaista kolme neljästä on tyytyväisiä mahdollisuuksiinsa tehdä asioita, joista he pitävät.
- Omaiset näkevät asiakkaan mahdollisuudet tehdä itselleen mieleisiä asioita heikommaksi kuin asiakkaat itse.

Asiakas pääsee mielestään riittävästi ulkoilemaan

Pääsen mielestäni aina tai useimmiten riittävästi ulkoilemaan (% vastaajista)

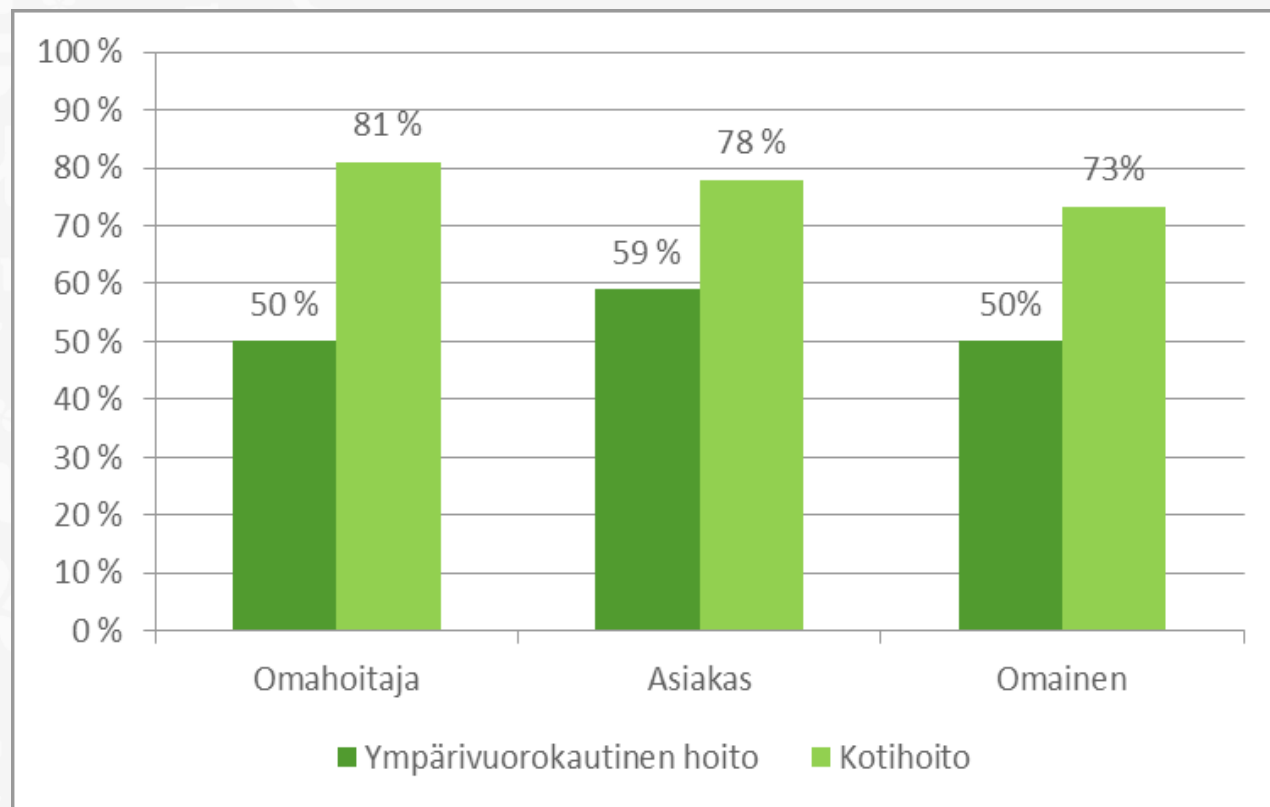
- Asiakkaat arvioivat omahoitajia ja omaisia useammin pääsevänsä ulkoilemaan riittävästi sekä kotihoidossa että ympärivuorokautisessa hoidossa.
- Omaiset ja omahoitajat arvioivat kotihoidossa asiakkaan ulkoilumahdollisuuksia myönteisemmin kuin ympärivuorokautisessa hoidossa.

Päätöksenteko

Osallistuminen hoidon suunnitteluun on yleisempää kotihoodossa kuin ympärivuorokautisessa hoidossa

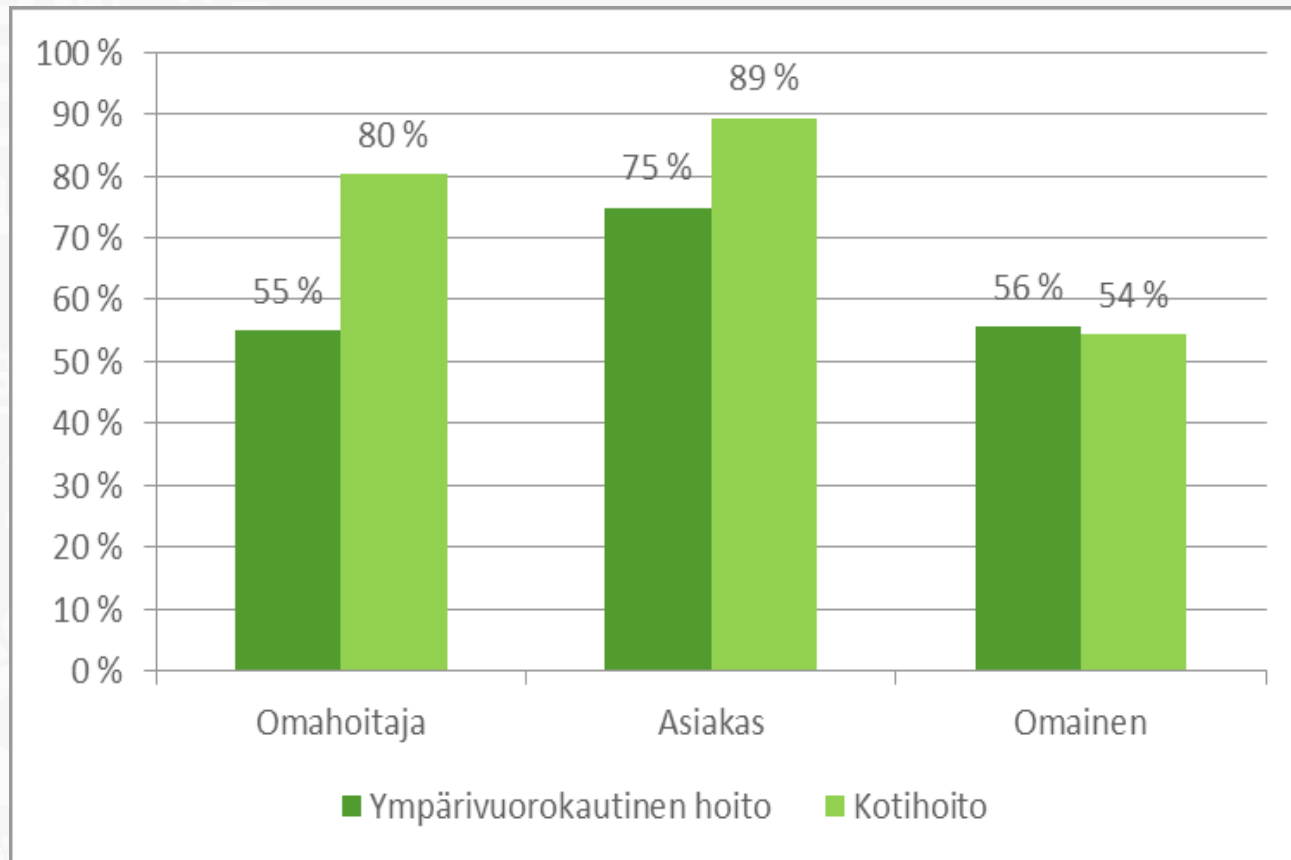
Osallistun hoidon suunnitteluun itse ja tarvittaessa omaisteni tai läheisteni tukemana aina tai useimmiten (% vastaajista)

- Omahoitajien ja omaisten näkemyksen mukaan osallistuminen hoidon suunnitteluun vähenee muistioireiden lisääntyessä.

Päätän itse, kuka saa tulla kotiini tai huoneeseeni

Päätän aina tai useimmiten itse, kuka saa tulla kotiini / huoneeseeni (% vastaajista)

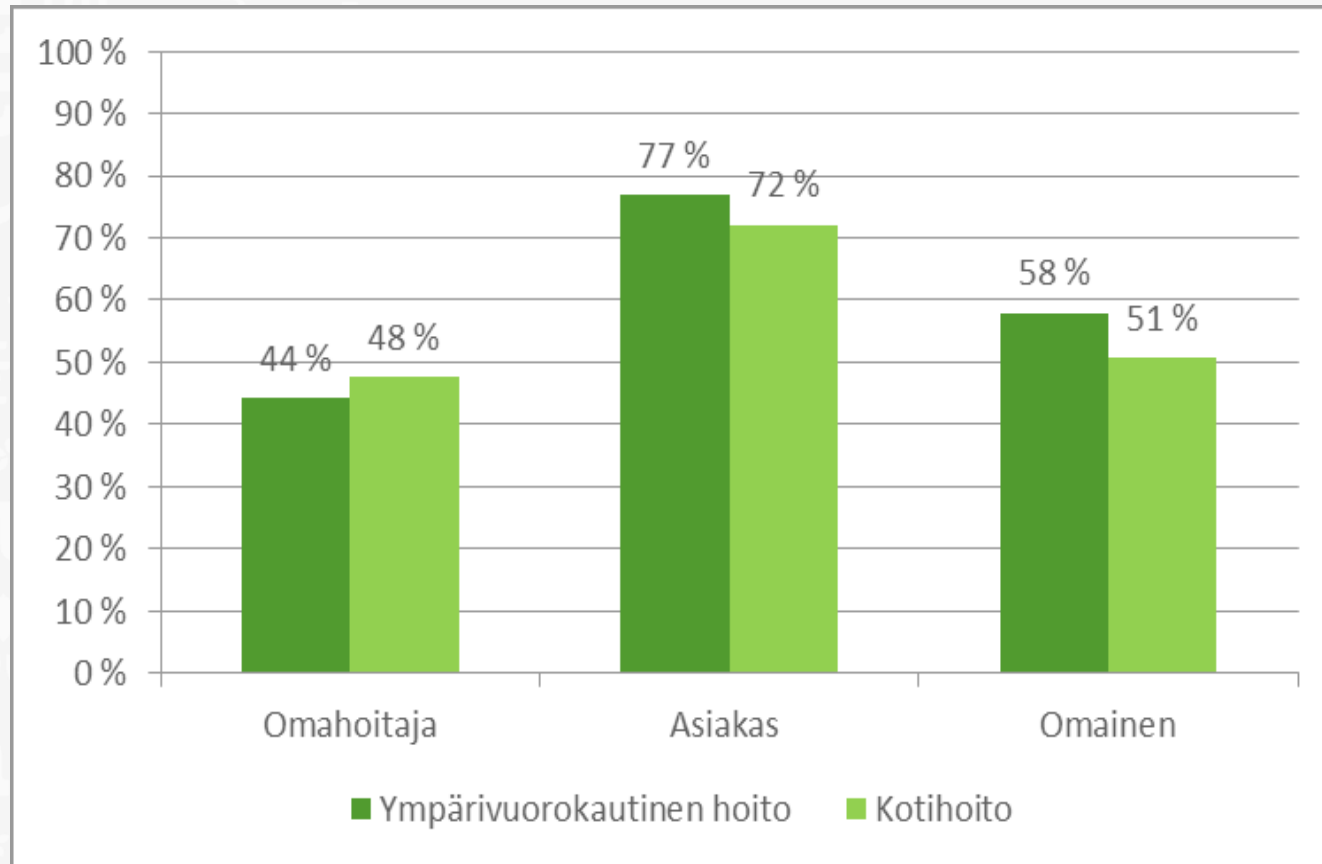
- Kotihoidossa iäkkäät kokevat päätösvaltansa paremmaksi kuin asiakkaat ympärivuorokautisessa hoidossa. Silti sielläkin kymmenesosa ilmaisee, ettei saa tai saa vain joskus päättää kotiinsa tulevista vieraista.

Turvallisuus

Asiakkaiden oma turvallisuudentunne oli korkea kotona ja ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä

Koen oloni aina turvalliseksi täällä, missä asun
(% vastaajista)

- Omahoitajien ja omaisten näkemykset asiakkaan turvallisuuden tunteesta olivat varovaisempia kuin asiakkaan omat näkemykset.

Johtopäätöksiä

- Asiakkaan näkemykset olivat usein myönteisempiä kuin omahoitajien ja omaisten näkemykset
- Omaiset ja omahoitajat näkevät asiakkaan mahdollisuudet tehdä itselleen mieleisiä asioita heikommaksi kuin asiakkaat
- Kotihoidossa asiakkaan näkökulmat tunnistetaan hieman paremmin kuin ympärivuorokautisessa hoidossa

Kiitos

ASLA-tutkimuksen raportit

www.thl.fi/asla

Koettu hoidon laatu kotihoidossa ja ympärivuorokautisessa hoidossa palveluntuottajan sektorin mukaan

https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/asla/julkinen/summary_aslasektori

Koettu hoidon laatu maakunnan ja palveluntuottajan sektorin mukaan

https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/asla/julkinen/summary_aslaalue

